

## РЕЦЕНЗИЯ

от

дпсн **Наталия Христова Александрова**

**проф. в МВБУ**

(н.ст., име, презиме, фамилия – акад. дл. в научна организация)

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

в област на висше образование . 3. Социални, стопански и правни науки

професионално направление -Психология

докторска програма Педагогическа и възрастова психология

**Автор:** Роза Любенова Дичева.

**.Тема: Сравнително изследване на ефектите на гнева върху развитието на Аз-контрола при медицински сестри и студенти, които се обучават за медицински сестри**

**Научен ръководител:** доц. д-р Пламен Ангелов Цоков- Пловдивски университет „Паисий Хилендарски" , Педагогически факултет, катедра „Психология”

(акад. дл., н. ст., име, презиме, фамилия – научна организация)

### 1. Общо описание на представените материали

**Описание:** получени са като материали дисертация, автореферат и автобиография на докторантката Роза Любенова Дичева, както и заповед на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски" .

Със заповед № Р33-1307. От 19. 04..2021.г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски" (ПУ) съм определен(а) за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „ **Сравнително изследване на ефектите на гнева върху развитието на Аз-контрола при медицински сестри и студенти, които се обучават за медицински сестри**”. за придобиване на образователната и научна степен ‘доктор’ в област на висше образование...3. Социални, стопански и правни науки

професионално направление 3.2 Психология; докторска програма Педагогическа и възрастова психология.

Автор на дисертационния труд е :       Роза Любенова Дичева. – докторант(ка) в <редовна / задочна форма на обучение / на самостоятелна подготовка> към катедра „Психология“; с научен ръководител ... доц. д-р Пламен Ангелов Цоков- Пловдивски университет „Паисий Хилендарски" , Педагогически факултет, катедра „Психология”

Представеният от комплект материали на хартиен и електронен носители е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, включва следните документи:

- ✓ молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- ✓ автобиография в европейски формат;
- ✓ протокол от катедрения съвет, свързан с докладване на готовността за откриване на процедурата и с предварително обсъждане на дисертационния труд;
- ✓ дисертационен труд;
- ✓ автореферат;
- ✓ списък на научните публикации по темата на дисертацията;
  - копия на научните публикации;
  - списък на забелязани цитирания;
  - декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
  - справка за спазване на специфичните изисквания на съответния факултет (само за докторантите зачислени до 04.05.2018 г.);

Докторантът е приложил ..... броя студии ..... монографии, **12. Публикации.**

Бележки и коментар по документите (ако е необходимо – редуция на съответните бройки при евентуално препокриване по съдържание; отсъствие на документ(и), удостоверяващи публикуването; липса на пълнотекстово съдържание, и др.).

## **2. Кратки биографични данни за докторанта**

Докторантката Роза Любенова Дичева е завършила специалност психология в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски", както и магистърска програма към същият университет. От 2017 до 2020г. тя е и докторант към катедра „Психология „ в посоченият по-горе университет. Преди постъпването си в специалност „Психология” Роза Дичева учи за рехабилитатор в Медицинския колеж към Медицинския университет гр. Пловдив и практикува придобитите професионални умения, които едновременно с това и задават темата на дисертационната ѝ разработка.

### **3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи**

Актуалност на дисертационният труд е преди всичко неговата приложно-научна перспектива. Докторският труд предлага пространно представяне на проблема за гнева в психологически и особено в невропсихически аспекти. Теоретичният обзор е достатъчно разгърнат и обхващащ страни, които имат по-периферно отношение към конкретното проучване. А самото изследване е определено насочено към сравнителни анализи относно ефектите на гнева върху проявите на аз- контрола. Задачите на проучването са разписани достатъчно разгърнато и детайлно представени.

### **4. Познаване на проблема**

Познаването на проучвания проблем е илюстрирано от обема на проучваната от докторантката професионална литература, както и коментарите и интерпретациите в контекста на анализиранияте научни източници и публикации.

### **5. Методика на изследването**

Избраният набор от методически техники дава възможност за пространната изучаване на проявите и ефектите на гнева сред изведената и избрана от докторантката извадка от медицински сестри и студенти, обучаващи се за такива. Комплексът от методически инструменти надхвърля поставените цел и задачи на проучването в дисертационния труд.

### **6. Характеристика и оценка на дисертационния труд**

Дисертационният труд има преди всичко научно-приложен характер и има принос по отношение изучаването и характеристиките на някои психологически феномени, които имат същностно отношение относно подготовката и професионалните компетенции на медицинските сестри. Подробното представяне на тези феномени е основа за познаването на съществени психологически ингредиенти, които детерминират специфични психологически особености, отразяващи се и актуализиращи се при упражняване на професията на медицинската сестра. Дисертационният труд предлага използването на 12 методически техники при извадка от 300 изследвани лица. Масив от статистически данни, даващ широк хоризонт за анализи и интерпретации на получените резултати.

### **7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката**

Значимостта на дисертационният труд е фокусиран преди всичко върху научно приложните му приноси. Характерът на приносите е основно в прилагането на широк спектър от методики, които пространно са насочени към изучаването на гнева и неговите ефекти конк-

ретно в професията на медицинската сестра. Получените резултати биха дали по-задълбочена и значима информация за характера на проучваните феномени при лица, упражняващи професията на медицинската сестра и тези, подготвящи се за тази професия.

#### **8. Преценка на публикациите по дисертационния труд**

Представените публикации от докторантката отразяват дисертационната разработка. Самите те са 12 на брой. Една от публикациите е съвместно с научният ръководител на докторантката, някои са на студентски научни форуми, конференции, както и в он лайн формат.

#### **9. Лично участие на докторанта(ката)**

Осъщественото от докторантката проучване е реализирано от самата нея. Нужно е да подчертаем, че голяма част от изследването е проведено он-лайн, поради пандемичната обстановка в страната. Тези трудности са се отразили и на последващото анализиране на данните, което по своята същност е оскъдно, доста лаконично и недостатъчно предвид получените резултати и приложени методически техники.

#### **10. Автореферат**

Представеният автореферат отразява адекватно дисертационната разработка. По отношение на оформянето му и езиковото прецизиране има какво да се пожелае, както и по отношение на представените приноси.

#### **11. Критични забележки и препоръки**

В представените по-горе рубрики обърнах внимание на някои пропуски и недостатъци. Бих искала да препоръчам в оформянето на отделните глави да се диференцират различните феномени и рубрики в отделни параграфи и подпараграфи в бъдещи публикации. Има редица правописни и стилови грешки, които биха могли да се избегнат. При формулирането на заключението би било по-удачно структуриране на изводи и обобщения съобразно формулирани цели и задачи, последвани от съответно заключение и приноси. Още веднъж искам да подчертая, че представените статистически данни са една надеждна и убедителна база за анализ, интерпретация и сравнение /това е и зададено в темата на дисертацията/ и което самата докторантка си задава като последваща перспектива.

#### **12. Лични впечатления**

Според мен, докторантката си е задала един доста широк спектър от изследователска работа. Само наличието на 12 изследователски инструмента вече впечатлява и прави изследователският дизайн силно натоварен, притеснителен и надхвърлящ изискванията за обра-

зователната и научна степен „доктор”. Това е предпоставка за объркване, стресиране и като добавим ситуацията с пандемията, всичко това създава дискомфорт и стрес в изследователската работа.

### **13. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати**

Определено препоръчвам по-задълбочено и професионално интерпретиране на получените резултати, както и търсене на начини и подходи за прилагане на изводите и обобщенията в практиката на подготовка на медицинските сестри в контекста на психологическата им подготовка.

### **ЗАКЛЮЧЕНИЕ**

Дисертационният труд *съдържа научно-приложни и приложни резултати, които представляват принос в науката* и отговарят на изисквания(та) на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати съответстват на специфичните изисквания на Факултета по педагогика, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантът(ката) Роза Любенова Дичева **притежава** теоретични знания и професионални умения по научна специалност ...Педагогическа и възрастова психология. като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“** на Роза Любенова Дичева в област на висше образование: 3. 2. Социални, стопански и правни науки, професионално направление Психология, докторска програма Педагогическа и възрастова психология

30. 08. 2021 г.

Рецензент: .....

/проф. дпсн. Наталия Христова Александрова/

(ак. дл. н. ст. име фамилия)

